

KERK & leven
Halewijnlaan 92
2050 Antwerpen
www.kerkenleven.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Filip Debruyne
De parochie is verantwoordelijk
voor de eigen teksten

ALGEMENE REDACTIE

tel. 03 210 08 40
fax 03 210 08 49
redactie.kerkenleven@kerknet.be

VORMGEVING

Grafisch ontwerp
Catapult, Antwerpen
Lay-out & Zetwerk
NV Halewijn

DIENST PAROCHIEBLADEN

tel. 03 210 08 30
fax 03 210 08 36

© copyright
Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit **KERK & leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

OPGEPIKT

ALLE PAARDEN HEBBEN AAN DE WEDSTRIJD DEELGENOMEN

ALS TWEE DRUPPELS DAUW *(herhaling)*

Luc VERSTEYLEN

*canvas had een programma
“china voor beginners” gepland*

*ik mocht daar deze week
aan meewerken*

*voor dagen dauw
werd ik thuis al opgehaald
& helemaal naar amsterdam gevoerd*

*aan de rand van de chinese wijk
zou ik een onderhoud hebben
met de bekende chinese schrijfster
lulu wang*

*ik werd langs een walletje opgesteld
naar ik pas later merkte
ter hoogte van een bordeel
ik werd geacht op een gegeven teken
vanop die plaats mijn gesprekspartner
zozegzegd toevallig te ontmoeten*

*terwijl ik op dat teken stond te wachten
werd mij vanuit de kelder
van het bordeel
door een jonge ledikantwerkster
met niet mis te verstane gebaren
een heel ander teken gegeven
waarop ik beroepshalve
vanzelfsprekend niet inging*

*toen de ontmoeting zich even later
zozegzegd spontaan voltrok
werd ik onder het oog van de camera
door lu lu over dat beroep
of moet ik zeggen roeping?
al meteen terdege ondervraagd
waarom ik priester was geworden?
of ik het graag was?
waarom ik niet als priester
gekleed liep?*

*net op dat ogenblik kwam er
een echte als priester geklede
of moet ik zeggen verklede? voorbij
zowaar met boordje & al*

*toen ik hem aansprak
bleek hij een duits toerist te zijn
die de chinese wijk kwam bezoeken
maar die zich liever
buiten ons programma hield
al was ook hij allicht wat china betreft
een beginner*

*wat bleek me die schrijfster
een spitante dame te zijn
al even levendig van taal
als de kleuren van haar kleding*

*we konden het meteen
onder al onze verschillen heen
goed met elkaar vinden*

*ongeremd mochten we elkaar
heel doordringende vragen stellen
zij over mijn vlaams christendom
ik over haar chinees boeddhisme*

*zo vroeg ik haar uitleg
over de onderdrukking van tibet
maar vooral
over de recente moordpartij
op tweehonderd stakende arbeiders
door duizend
gewapende politiemensen*

*zo beantwoordden we heel de dag lang
elkaars onbevragen vragen
& leerden zo in alle openheid
elkaars soms
zo bevreemdende wereld kennen
wat trouwens de bedoeling was
van het geplande programma*

*bij een onderbreking had ik even tijd
om een wandeling door mijn
mij eertijds
zo vertrouwde amsterdam te maken*

*wat een kleurrijke levendige stad is dat
daarbij vergeleken is antwerpen
maar een slappe pudding*

*na het pim fortuyndrama
kwam amsterdam
me ook veel verdraagzamer over
dan mijn eigen zo opgedeelde stad*

*in antwerpen zie ik nog niet zo rap
tweetalige straatnaamborden hangen
zoals hier in deze chinese wijk:
zowaar én in westerse
én in chinese letters*

(Wordt vervolgd)

WOORDEN ONTVREEMDEN

HEILAND *(herhaling)*

Bart MESOTTEN

Een van de woorden die haast uitsluitend in christelijk verband worden gebruikt, is het woord ‘heiland’; omdat het doorgaans slaat op Jezus Christus wordt het met een hoofdletter geschreven: ‘Heiland’. Over de woorden ‘haast uitsluitend’ en ‘doorgaans’ moeten we het volgende in herinnering brengen.

In de eerbiedwaardige vertaling van de bijbel, de Statenbijbel (1637) wordt het woord ‘heiland’ elf maal gebruikt; negen maal slaat het inderdaad op God, en tweemaal op de beloofde Messias. Voor christenen uit alle denominaties is dat Jezus Christus, voor joden kan het slaan op de nog te verwachten Messias. Jezus heeft zichzelf nooit als ‘Messias’ of

‘Gezalfde’ of ‘Christos’ of ‘Verlosser’ of ‘Heiland’ aangediend.

Het is opvallend dat het woord ‘Heiland’ niet voorkomt in de Wilibrordvertaling (1995), en ook niet in de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV, 2004). Waar de Statenvertaling het woord gebruikt, wordt het door de Willibrord telkens vertaald door een woord dat wijst op ‘redden’, ‘zegevieren’, ‘zege’, ‘recht doen geschieden’. Zo ongeveer ook de NBV.

Het Nederlandse woord ‘heiland’ klonk in het Middelnederlands als ‘heilant’. Het is in oorsprong het tegenwoordig deelwoord van het Duitse ‘heilen’ (gezond maken, redden), hetzelfde woord als het Nederlandse ‘helen’. In het Oudsaksisch bestond het woord ‘heliand’. Daar diende het om het

woord ‘salvator,-is’ uit het christelijk Latijn weer te geven. ‘Salvator’ was een leenvertaling van het Griekse ‘sôtèr’ dat op zijn beurt dienst heeft gedaan als vertaling van het Hebreeuwse ‘jehosjoea’ waarvan de persoonsnamen ‘josue’ en ‘jesus’ komen, en dat betekent ‘Jahwe is / schenkt / heil’. Het Hebreeuwse woord legt meer nadruk op de goedheid van God, het Griekse meer op de waardigheid van de heerser, de ‘kurios’.

Het woord ‘heiland’ blijft in het Middelnederlands (1200-1500) beperkt tot de oostelijke dialecten; het is nog geen Algemeen Nederlands. In de plaats van ‘heilant’ zijn er andere zinvolle en verklarende woorden voorhanden, zoals ‘behoudere’, ‘heilgever’, ‘levendichmaker’, ‘salichmaker’, ‘verlosser’, ‘gesontmaker’. Nog op het einde van de zestiende eeuw noemt Kiliaan het woord ‘heyland’: ‘Duits, Saksisch, Rijnlants’.

In de godsdienstwetenschap wordt de term ‘heiland’ ook gebruikt voor bepaalde uitzonderlijke figuren die men aantreft in andere godsdiensten dan de joods-christelijke, en die men een rol toekent die overeenkomsten vertoont met het begrip ‘Messias’. Zo stellen het Amida-boeddhisme (Japan) en het Amithaba-boeddhisme (India en China) de hemelse Boeddha in plaats van de historische Siddharta Gautama. Volgens dit soort boeddhisme neemt Boeddha alle mensen na hun dood bij zich op die hem met een gelovig hart aanroepen; zij bereiken onmiddellijk het nirwana. In het hindoeïsme is er Krisjna, in het hellenisme zijn er Osiris en Attis.

Bij de Grieken is Apollo de god van het goede en het schone, de harmonische rust; hij houdt het recht en de orde in stand, en zorgt voor de noodzakelijke ‘catharsis’, de reiniging van het geweten dat zich schuldig voelt.

Zondagsgebed

Bij de 30ste zondag door het jaar *Manu Verhulst*

„Met heel mijn hart roem ik de Heer,
met al mijn adem
juich ik om God, mijn Redder.”
Lucas 1, 46-47

Geloofsbeleving is geen studie.
Het is een vreugde,
een lijfelijk gebeuren
in hart en mond en handen.
Gij draagt me, God, doorheen de dagen.
Laat mij ook U dragen in deze tijd:
iets van uw woord,
iets van uw nabijheid,
iets van uw zegen.

Zondagsgebed plukt uit de *Gebedskalender Kerk & Leven 2010*. Deze handzame scheurkalender, met vermelding van alle heiligen van de dag en dagelijks een aangepast gebed, is tegen 15 euro (zonder verzendingskosten) te koop in een van de liturgische centra in uw buurt: De 3 Lelliën, Leopoldstraat 59, 2000 Antwerpen, 03/231.03.39 · De 3 Provinciën, Abdijstraat 1, 3271 Averbode, 013/78.04.60 · De Wijngaard, Begijnhof 4, 8000 Brugge, 0477/26.56.17 · Incontri, Kolenmarktstraat 61, 1000 Brussel, 02/509.97.32 · LKD, Dijkstraat 32-34, 9200 Dendermonde, 052/20.19.76 · Carmelitana, Burgstraat 46, 9000 Gent, 09/225.48.36 · Pascali, Nederpolder 16, 9000 Gent, 09/223.40.30 · De Bron, Marktstraat 88, 8530 Harelbeke, 0477/26.56.17 · PIC, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt, 011/21.29.46 · Castrum Abdij Keizersberg, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven, 016/31.00.65 · De Peerle, Frederic de Merodestraat 18, 2800 Mechelen, 015/29.84.62 · De Branding, Kerkstraat 22, 8400 Oostende, 0477/26.56.17 · Hermieuwen, Noordstraat 100, 8800 Roeselare, 051/20.15.41 · De Vlaspit, Vlasfabriekstraat 14, 1060 Sint-Gillis, 02/533.29.39 · De Oude Linden, Abdijstraat 40 c, 2260 Tongerlo, 014/53.82.13.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Kristien VAN ZUMMEREN

Ik heb ooit bij mezelf al eens de bedenking gemaakt: wie helemaal niets van het landbouwwak kent, maar toch wil gaan boeren, die zou primair al geholpen zijn door dagelijks de volkskalender te raadplegen. Zo’n spreukenkalender kan je als het ware beschouwen als een leidraad voor het landbouwwak. Neem nu bijvoorbeeld vandaag, 20 oktober. Dagheilige is Sint-Ursula en een aantal dagspreuken heeft het over de bieten en het bietenlover (“kruid”). Ze zeggen:
**MET URSULA MOET ’T KRUID BINNEN,
ANDERS SNEEUWT SIMON EN JUDAS (28 oktober) ERIN.**

Een andere spreuk bevestigt dat:
**DOE MET URSULA DE OOGST MAAR BINNEN,
ANDERS KOMT JUDAS MET SNEEUW VOOR DE PINNEN.**

De dagheilige van vandaag en het weer dat zij ons brengt, is erg bepalend voor het komende winterweer:
**GELIJK URSULA BEGINT,
ZO DE WINTER VOLINDT.**

In Duitsland zijn ze het daar niet helemaal mee eens. Nee, zeggen de Duitse boeren, het is niet het weer van de ganse Ursuladag dat bepalend is voor het komende winterweer; je moet alleen maar uitkijken naar het weer van de ochtend en zoals dat is, zo zal de winter zijn:
**SINT-URSULAS TAGESBEGINN,
WEIST AUF DEN KOMMENDEN WINTER HIN.**